

Borçlanma yarar mı, zarar mı?

Romalılar çok eski zamanlarda benimsedikleri ve günümüzün pozitif hukukunda da egemen olan çok önemli bir prensibi benimsemişlerdir. Bu ilkenin adı “**KÖTÜ ÖDEYEN İKİ DEFA ÖDER**”. Tabii okurlarımızın haliyle de “**efendim yeni çıkan Sosyal Güvenlik Kanunu ve orada tanınan borçlanma hakkı Roma Hukukunda benimsenmiş tarihi “kötü ödeyen iki defa öder” ilkesiyle ne alakası var**” diye sorusunu duyar gibiyim. Bunu anlamak ve bu soruya doğru cevabı verebilmek için sadece düşünmemiz gerekir.

Hiç şüphesiz insan hayatında ömür boyunca elde edilen tecrübeler son derece önemlidir. Ancak, bundan daha önemli insanların hayat boyunca elde ettikleri tecrübeler üzerinde düşünmeye öğrenmeleridir. Bu düşünceler tecrübelemizi anlamlı kılar. Hayatımızın da geleceğine ilişkin sağlıklı bir felsefenin oluşmasına değerli bir katkı sağlar. İşte bu tecrübe değerleri içerisinde Bulgaristan’dan muhtelif yıllarda, çeşitli şekil ve yollarla Türkiye’ye yerleşen ve hayatlarında iki kutuplu dünyanın bir tarafından öbür tarafına geçmiş olanlar, insanlık tarihinde son derece önemli tecrübe ve deneyime sahip insanlardır. Bu tecrübeye sahip insanlar Türkiye’imize sadece bireysel anlamda katkı sağlamaya değil, toplumsal katkılar sağlamaya yönelik sorumluluklar almakla da yükümlüdürler.

Çağdaş devlet niteliklerini yakalamaya, müreffeh bir toplumsal düzeye erişmeyi ancak toplumsal gayretle mümkün olabileceğini idrak etme zamanı gelmiştir. Toplumsal başarısızlıkların doğurduğu sonuç bireysel başarısızlıktır. Birey ise sadece şikâyet eden konumdan çıkarak çözüm ve çareler arayışı içerisinde azami gayret sarf eden seviyesine gelmelidir. Kişi kendisi ve ailesinin güncel sorunlarıyla alâkadar olduğu gibi toplumsal ve devletimizin geleceğini de belirleyen konularla da alâkadar olmalıdır. Hiç şüphesiz devletimiz organları vasıtasıyla, anayasal düzen içerisinde gerekli düzen ve sistemi kurar. Bu kurulan sistemin bireysel anlamda da mükemmel olması ve bireyi sadece şikâyet eden konumdan çıkarabilmesi için, bireyin sis-

temin oluşumunda söz sahibi olması gerekir.

İşte bu nedenle demokratik sistemin kıymetini bilmeliyiz. Anayasamızın tanıdığı özgürlüklerden yararlanmayı öğrenmeliyiz. Anayasamızın 33. maddesinde dernek kurma, örgütlenme gibi haklardan maksimum yararlanmaya yönelik tükenmeyen arayışlarımız daimi olmalıdır. Sıkıntının temelinde gösterilen sorumluluk düzeyidir. Ailemize ve kendimize gösterdiğimiz devamlı sorumluluğu ve kendimize daha iyi bakma çabasını topluma ve devletimize karşı ne yazık ki göstermiyoruz. Akabinde, devletimizin ekonomisini, dış politikasını, çıkarılan yasaları v.s. gibi konularda bireysel dar çevremizde bahçede, kahvehanede, aile sohbetleri gibi ortamlarda sadece tartışan, şikâyet eden ve sızlanan bir tablo içerisinde acınası bir durumda olduğumuzu kaçımız farkında olabiliyoruz?

Balkanlar’dan göç eden insanların bu iki kutuplu dünyada elde ettikleri tecrübe işte bu noktada toplumsal lokomotif olmalıdır. Türk ve Müslüman oldukları için asimilasyon ve soykırıma tabi tutuldukları, sırf bunun için hukuk, gazetecilik, uluslararası ilişkiler gibi üniversitelere alınmayan gençlerimizin yüzleştikleri ayrımcılığının acısını yaşamış olarak, bir benzerinin Türkiye’de yaşanmadığı ve bunun için Türkiye’nin kıymetinin bilinmesi gerektiğini topluma anlatma noktasında Balkanlardan gelenlerin konumu ne yazık ki tatmin edici değildir. Devletimizin geleceğini belirleyen alanlardan çok uzak olduğumuzu ve bu duruşumuzla Türkiye’ye yapabileceğimiz en büyük kötülüğü yaptığımızı anlamamız gerekir. Bunu yapmak istediğimizden değil, hayatta birçok konuda hiçbir şey yapmama, pasif kalmak bile bazen kabul edilmez ve telafisi olmayan zararlar verebilir. İşte bu pasifliğimiz döner durur verdiği zararları aynen bize iade eder. İşte bu açıklamalar ışığında yeni Sosyal Güvenlik Yasası’nda bize tanıyan Bulgaristan’daki çalışma yıllarımızı Türkiye’de borçlanma hakkı yararlı mı, zararlı mı bir şeydir? Elbette ki, bireysel anlamda zararlı bir şeydir. Bir şeyi iki defa öderseniz

şüphesiz zararlı bir şeydir. Bulgaristan’da primleri ödenmiş yılların tekrar Türkiye’de ikinci defa borçlanma adı altında tekrar ödenmesi ciddi bir zarardır.

Roma Hukukunun önemli kuralı “**kötü ödeyen iki defa öder**” kendisini burada gösterir. Bulgaristan’da bu primler ödenmişken ikinci defa ödenmesi bir zorunluluk değildir. Bulgaristan’ın bir çok devletle sosyal güvenlik anlaşması bulunuyor. Peki, Türkiye ile sosyal güvenlik anlaşmasının bulunmaması, yani Bulgaristan’dan primlerin Türkiye’ye aktarılmamasında bizim kusurumuz yok mu? Elbette ki var. Her şeyin başlıca sorumlusu bizleriz. İşte bir kere Bulgaristan’da prim ödemişken, bu primlerimize sahip çıkmaz isek, aynı primleri Türkiye’de borçlanma adı altında ikinci defa ödemek durumunda kalmış olmanın başlıca suçlusu bizleriz. Burada aynı primleri iki defa ödeyerek zarara uğrayan bizleriz. Emekli olmanın maliyeti bizler için kat kat yüksektir. Bu borçlanmayı Türkiye’de gerçekleştirirken, Bulgaristan’dan prim alacağımız hakkımızı mahfuz tutmalıyız. Bundan kesinlikle feragat etmemeliyiz. Bulgaristan’da oylarımızı alıp iki dönem iktidar ortağı olanların primlerimizin Türkiye’ye aktarılması için bir şey yaptıklarını duyan var mı? Sosyal Güvenlik Anlaşması çalışması yaptıklarını işiten var mı? Peki, biz oy verenler bizlerin oylarını alanlardan böyle bir istekte bulunan var mı? Oy istedikleri zaman bunların yapılmasını onlardan talep edenler var mı? Belli ki yok. İşte bundan dolayı da primlerine sahip çıkmayan bizler primleri kötü ödemiş sayılırız ve aynı primleri Türkiye’de bir defa daha ödemek durumunda kalmamızın sebebi de budur.

Ankara’da siyasi temsilimiz ne durumdadır? Bunu da sorgulama zamanı gelmiştir. Eğer gerektiği gibi Ankara’da temsil edilseydik, bu konuda bizler için çalışan milletvekillerimiz olsaydı, gerekli siyasi irade var olsaydı Türkiye Cumhuriyetinin Bulgaristan’a gerekli sosyal güvenlik anlaşmasının imzalatması için gücü yeteceğinden hiç şüphemiz yok.

Türkiye’ye yakışan vatandaşla-

**Av. Seyhan
TÜRKKAN**

genelbaskan@balkanturkleri.org.tr

Devletimizin ekonomisi, dış politikası, çıkarılan yasaları v.s. gibi konularda bireysel dar çevremizde bahçede, kahvehanede, aile sohbetleri gibi ortamlarda sadece tartışan, şikâyet eden ve sızlanan bir tablo içerisinde acınası bir durumda olduğumuzun farkında mıyız?

rının haklarını korumaktır. Yoksa ikinci defa ödenmiş primlerin borçlanma adıyla yeniden tahsil edilmesini hukuk devletiyle bağdaştırmak mümkün değildir. Bu olumsuz sonuçlardan başkası değil, bizler sorumluyuz. Bireysel başarımız, toplumsal başarısına dönüşmediğinden dolayı bireysel haklarımız her zaman tehlike altında olacaktır. Bu tehlikelerde gerçekleştiğinde sosyal güvenlik borçlanma hakkında olduğu gibi aynı şeyi iki defa ödemekten asla kurtulmayacağız.